

A MAI NAP KRÓNIKÁJA

DÖMÖLKI LAJOS ROVATA

Országgyűlés
illetve mégsem...

A magyarországi nemzet és az erdélyi nemzet igen romantikus, és bizonyos értelemben hamis kapcsolatban áll egymással. Az „erdélyi”, avagy a nyugatabbra álló országokban alkalmazott „transilvanian” megnevezés, igen sokszor, igen bántóan, a legdurvább és kíméletlenebb balkáni fajankót jelentette, mint pl. Angliában. Ennek is megvolt a maga oka a közvetlen cselekvési formák idegenszerűségét illetően, de legfőképpen a sajátos félelmei-féltáncos joggyakorlatban és gondolkodásban kell keresnünk e magatartás megnyilvánulásait és a megítélésük alapjait. A „balkáni” jelző nem több, mint a török kultúrához való kötődés, ugyanis ez az évszázados „felügyelet” okozta torzulást az ottani gondolkodásmódban (aztán most ne is szóljunk a Ceausescu teremtette közelmúltbéli, „közgondolkodásról”). A cselekvési formák idegenszerűsége végül is ilyen gyökerekkel bír. „Más kultúra” mondhatnánk leegyszerűsítő módon, holott ez ott egy életforma; és ennek következtében majdnem, hogy kritizálhatatlan.

1863-ban, ezen a napon az erdélyi országgyűlés magyar tagozata egy igen különös formáját választotta az „együttműködésnek és az ellenállásnak”. Az uralkodó iránti tiszteletből – mint mondták – nem tagadták meg a részvételt az országgyűlésben, de megérkeztek a mandátumaikat letették és az országgyűlésben nem vettek részt... Ezután a „hűség” oláhok és a szászok tárgyaltak a nemzetek egyenjogúsításainak módjairól.

A diéta feloszlata

Az 1848-49-es országgyűlés utáni első országgyűlés legnagyobb dilemmája az volt, hogy miképpen fogadja el az 1848-ban, akarata ellenére, trónfosztott avagy lemondott V. Ferdinánd státusában következő, de szintén lemondott vagy lemondott, Ferenc Károly után hatalomba helyezett Ferenc Józsefet. A formális gond mögött egy sokkalta világosabb politikai probléma húzódott meg és ez pedig azt jelentette, hogy Magyarországot betagozzák-e az uralkodó személyén keresztül egy „reálunióba” az osztrák örökös tartományokkal avagy sem. Deák szövegezése (ami később a kiegyezés alapját jelentette), a pragmatika sanctio alapszabályait citálva fenntartotta az országgyűlés rendelkezési jogát a had- és pénzügyekre egyaránt, valamint a felelős miniszter-

Az ország egyik részről megmutatta, hogy képes ellenállni... A másik részről megkapta az „erdélyi” jelzést, mint a kiszámíthatatlan és csalafinta politikai sáfárkodó. Deák azonban ebből is okult és a parlamentben a különállás jogát az idegen hatalommal szemben a későbbiekben meghatározhatta.

riumokra egyaránt. Ehhez kapcsolódott az ország területi integritása, magyarul szólva Erdély és Horvátország visszacsatolása és az örökös tartományoktól eltérő autonómiájának igénye. A szembeszegülésre a válasz az volt, hogy a király feloszlatta az országgyűlést.

A „hazafiak”

A királyhoz intézett országgyűlési felirat eredménye más sem volt, mint az, hogy a konzervatív főurak is rákényszerültek arra, hogy lemondjanak a hivatalukról. Újra rendőri felügyelet alá került az ország. Erdélyben is fokozódott a megtorlás és ennek következtében a „hazafiak” úgy döntöttek, hogy elhagyják a hivatalaikat. Sajátos felemás megoldásként a szepeni országgyűlésre kiírt választásokon azonban részt vettek. Ennek következménye lett a mai napi esemény. Ugyanakkor III. Napóleon és Garibaldi seregeitől várták a felmentést. A határokon túlról a Kossuth szervezte ellenállás is megtette a maga lépéseit. Ezek közé az Almásy-féle összeesküvésnek nevezett szervezkedés is, amelyik eljutott az erdélyi parlament tagjaihoz is. A furfangos ellenállást bemutatott testület ismét furfangosan lépett és a hűségének bizonyítékaként a tagjai sorra jelentették a várható megmozdulást Mecsegy rendőriniszternek...

A Püski Kiadó és a Szárszó Baráti Kör közös kötete

Németh László szülői földje: Szilasbalhás és a Mezőföld

A legtöbb emberben van egy benne lakó vidék, amely elnyomja az emlékezetében a többi ismert vidéket. Németh Lászlónál ennek az elrejtett, de rejtetségében is látható fölébe kerekedő tájnak, szülői földje, az egykori Szilasbalhás és a Mezőföld tölti be szerepét.

Németh László „tájháza”, ahogy maga is mondja: harmonikus. Pontosan így hangzik: „Én dunántúli vagyok, harmonikus”. Többek között erről beszél Varga Emőke a Püski Kiadó és a Szárszó Baráti Kör legfrissebb közös kiadású kötetében, amelynek címe: Előadások Németh László életművéről. Tizenöt előadás hangzott el tavaly szeptemberben, köztük Bakonyi Istváné, akinek tanulmányát Mórócz Zsigmond és Németh László címmel olvashatjuk. Bíró Zoltánt nemrégiben meghívták a mezőszilasiak, ahol arról a bizonyos „harmadik útról” beszélt, Szárszón is ezt volt mondanójának lényege. Akkor lapunknak is elmondta: a „harmadik út” elgondolása ma már merő illúzió, ám az ébren tartott igény maga is válhat globális igénnyé és alakíthatja a világ folyását, jelölhet más utat a népek életéhez.

- ze -

A Németh Lászlóban lakozó vidék, az ő „tájháza”, az ő szülői földje az egykori Szilasbalhás és a Mezőföld Fotó: Fási László

JEGYZET

A klasszikus giccs dicsérete

A kábeltelevízió üde és ritka színfoltban gyönyörködhettem, Rostand romantikus versesdrámájának filmváltozatában. Nem a legújabbat, a Gérard Depardieu által alakított Cyrano de Bergeracot láttam, hanem egy korábbi feldolgozást. Elbűvölt a nyelvezet, a szellemes, a játékos rímek, az epekedő fordulatok, a valódi pazar párbeszéd mellett a remek szópárbajok.

Ifjúkori tanulmányaim idején Szerb Antalt olvasva tudtam arról, hogy a korabeli kritika megdöbbenve és felháborodva fogadta a korszerűtlen, avított név sikert. Kimutatták, hogy a Cyrano híres rímei mennyire erőltetettek, hogy romantikája üres bombaszt, tele van lélektanilag ostobaságokkal. A kritikusoknak sok igazsága volt, egy dologban azonban tévedtek,

Rostand nem lett múló divat, műveit újra és újra színre viszik, megfilmesítik és még mindig képesek megdobogtatni a szívüket.

Ha a hajdani gyönyörű giccs és mai vérszegény utódait összehasonlítjuk, fényévre vannak egymástól. Rostand és nagy orru hóse óriás a mai törpék silány, lapos sztorijai és „hósei” mellett. - zágoni -

Kulturmix

Az István, a király Gyulán

A nagy érdeklődésre való tekintettel a tervezett két este helyett három alkalommal láthatja a közönség a Gyulai Várszínházban Szörényi Levente-Bródy János István, a király című rockoperáját. A budapesti Nemzeti Színház előadásában, a gyulai középkori téglavár előtti téren, a több ezres nézőtérren. A budapesti Nemzeti Színház Iglódi István rendezésében adja elő Gyulán az István, a királyt, amelynek főbb szerepeiben Tóth Sándor, Császár Angéla, Csomor Csilla, Jegercsik Csaba, Gazdag Tibor, Presits Tamás, Tahí József, Auksz Éva, Kozák András és Bede Fazekas Szabolcs látható majd.

Alba Regia fotópályázat

A fehérvári Vörösmarty művelődési ház és a MÁV fotókör pályázatot hirdet a Fehérváron élő, itt dolgozó, vagy a városban tanuló fotósok részére Alba Regia 2000 címmel. A pályázatra szerzőként 3 kötetlen témájú fotót várnak, amelyet a művelődési ház címére (Kaszap István u. 6.) kell beküldeni szeptember 8-ig. A pályázattal kapcsolatban bővebb információ is itt kérhető.

KULTURÁLIS AJÁNLÓ

KIÁLLÍTÁS, KÖNYVTÁR SZÉKESFEHÉRVÁR

Szent István Király Múzeum (Fő utca 6.) Évezredek kincsei. – Török korszak Fejér megye múltjából – A középkori és török kori Székesfehérvár – Római kővár – Régészeti kiállítások. Ny.: 10-16-ig. (Országzászló tér 3.) A XX. századi magyar szobrászat a fehérvári gyűjteményekben. Nyitva: 10-14 óráig.

Csók István Képtár (Bartók tér 1.) Basilica Grandis et famosa – Szent István nagy és híres bazilikája – A Szent Mária királyi prépostság temploma című kiállítás. Ny.: 10-18-ig.

Fekete Sas Patikamúzeum (Fő u.) Az ókori kocsiművészet leletei Fejér megyében – kamarakiállítás. Nyitva: 10-18 óráig.

Palotavárosi Skanzen (Rác utca 11.) Ny.: 10-16 óráig.

Városháza Múzeum (Megyeház út 17.) Új Magyar Képtár (magyar művészet 1950–1993) Louise McCagg műveinek bemutatása. Repüléstörténelmi kiállítás. Ny.: hétfő kivételével naponta: 10-14 óráig.

Fehérvári Babaház. (Megyeház u. 17.) Ny.: hétfőn kívül naponta 9-17-ig. Budenz-ház – Ybl-gyűjtemény (Arany János u. 12.) Ny.: hétfőn kívül naponta 10-16 óráig.

Városi Képtár (Oskola utca 10.) Deák-gyűjtemény. Tolna megyei építészeti kiállítás. Nyitva: keddtől vasárnapig 10-18 óráig.

Pelikán Galéria (Kossuth u. 15.) A galéria augusztus 25-ig zárva tart.

Szent Korona Galéria (Liszt Ferenc utca 1.) In memoriam Prohászka és az aranyonát című emlékkiállítás. Ny.: naponta 10-12 és 14-17-ig.

Magyar Alumíniumipari Múzeum (Székesfehérvár, Zombori ú. 12.) Állandó kiállítások – Drégely László képzőművészeti gyűjtemény. Ny.: mindennap 10-15 óráig.

Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár (Bartók tér 1.) Felnevelőknek kölcsönzés és zenei részleg: Zárva. Gyermekkönyvtár: Zárva. Olvasóterem nyitva: 10 órától 15.30-ig.

Városi Könyvtár (Széna tér) Zárva. Sziget u. 1. Felnevelők és gyermekkönyvtár részleg nyitvatartási idő: 13-19 óráig. Budai u.: nyitvatartási idő: 11-től 19 óráig. Mészöly G. u. Zárva. Solt u. Nyitvatartási idő: 13-19 óráig. Zentai út: Zárva. MH Helyőrségi Klub Könyvtára (Malom u. 2.) Ny.: 10-12 és 13-16-ig.

Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtára (Székesfehérvár, Székfű Gy. u. 3.) Zárva tart.

TÁC-GORSIUM. Szabadtéri múzeum – régészeti park. Nyitva: naponta, 8-18 óráig.

BORY-VÁRMŰZEM. (Szfár, Máriavölgyi u. 54.) Nyitva mindennap: 9-17 óráig.

SUKORÓI Arborétum: nyitva tartás: hétfő kivételével, naponta 10-18 óráig.

KÁPOLNÁSNYÉK. Vörösmarty Mihály Emlékmúzeum. (A költő egykori lakóházában XIX. sz.-i enteriőrbe helyezett Vörösmarty-relikviát.) A múzeum felújítás miatt zárva tart.

CSÁKVÁR. Vértesszécs Múzeum. (Csákvár római kori régészeti emlékei, településtörténete, a csákvári fazekasság) Helytörténelmi kiállítás. Nyitva: 10-18 óráig.

Erkel-opera a kastélyban

Katona József halhatatlan műve Nádasdladányban

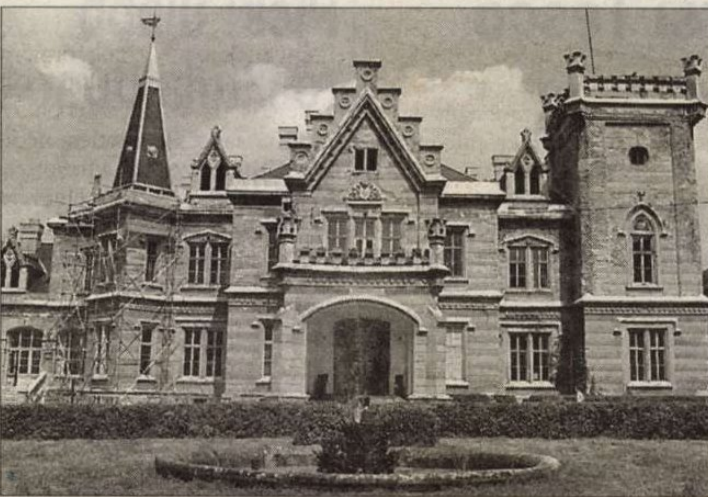
Fejér megye milleniumi programjainak kiemelkedő rendezvénye lesz a Kastély és parasztház című kulturális program keretén belül bemutatásra kerülő operaelőadás. A Magyar Állami Operaház kitűnő művészeinek közreműködésével, Útő Endre az operaház címzetes igazgatójának rendezésében újszerű feldolgozásban mutatják be Katona József halhatatlan művét.

A nádasdladányi műemlék épület csodálatos parkja méltó

helyszíne az operának, amelyet augusztus 13., 16., és 21-én mutatnak be a nádasdladányi Nádasdy-kastélyban. Az előadások kezdete 19.30. A produkció támogatói és létrehozói: Fejér Megyei Közigyelése, a Műemlékek Állami Gondnoksága, a Nádasdy Alapítvány és a nádasdladányi önkormányzat.

Az augusztus 21-i előadás díszvendége: dr. Habsburg Ottó lesz. Az Erkel-opera címszerepét Molnár András Kossuth-díjas művész formálja meg.

A romantikus műemlék épület méltó helyszíne az előadásnak

Keravill
NYÁRI VÁSÁR

Daewoo 51 Ø TXT TV	48 990 Ft	44 990 Ft
Grundig T55 Ø TXT TV	71 990 Ft	57 990 Ft
Thomson 70 Ø TXT TV	119 990 Ft	104 990 Ft
Thomson 55 Ø TXT TV	74 990 Ft	54 990 Ft
Sony 2 fejes videó	most	44 990 Ft
LG 2 fejes videó	39 990 Ft	29 990 Ft
Samsung 2 fejes videó	42 990 Ft	34 990 Ft
Aiwa mini hifi 3 CD-vel	52 990 Ft	39 990 Ft
Aiwa mini hifi 3 CD-vel 2x60 W	64 990 Ft	49 990 Ft
Bosch előöltöltős mosógép 550-es centrifugával	89 900 Ft	69 900 Ft
Whirlpool felültöltős mosógép 800-as centrifugával	91 900 Ft	74 900 Ft
Zanussi felültöltős mosógép 500-as centrifugával	87 900 Ft	66 900 Ft
Zanussi 160 l *** hűtő	59 900 Ft	44 900 Ft
Zanussi 240 l *** hűtő	most	52 900 Ft
Zelmer 1400 W porszívó	13 900 Ft	9 990 Ft

Akciós csillárok, lámpák nagy választékban kaphatók.

Kerékpárok 26"-os méretben **15 900 Ft, 19 900 Ft, 27 900 Ft**

Székesfehérvár, Mátyás király krt. 21.
(A DOMUS épületének földszintjén)
Telefon: 06-22/333-343.
Nyitva tartás: H.-P.: 9.00-18.00-ig, Szo.: 9.00-12.00-ig.